

Til lovforslag nr. L 174. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 14. april 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om seniorydelse og lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik

(Fleksibel efterløn m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren og justitsministeren, som disse har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og ministrenes svar herpå er tillige med en skriftlig henvendelse optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsløshedskassen for Selvstændige Erhvervsdrivende i Danmark,
Bregninge, Poul, Bagsværd,
Cabin Union Denmark,
Centralforeningen for Stampersonel,
Danmarks Biavlerforening,
Dansk Forfatterforening,
Dansk Håndværks Kvinder,
Forsikring & Pension,
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd,
Grabowski, Simon, København,
HK Svendborg,
Klingenborg, Gert, Kolding,
Løkken, Ivan Olesen, Storvorde,
Nielsen, Svend Åge, København Ø,
Pædagogernes Landssammenslutning og
Ældre Sagen.

Der er af arbejdsministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

Det har været drøftet, om det er muligt at ophøre med selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse og fortsætte samme aktivitet som den hidtidige selvstændige virksomhed som hobby i efterlønsperioden.

Det er muligt at ophøre med selvstændig virksomhed og fortsætte samme aktivitet som bibeskæftigelse eller hobby i efterlønsperioden.

For at fortsætte hidtidig hovedbeskæftigelse som bibeskæftigelse i efterlønsperioden skal virksomheden indskrænkes. Medlemmet skal dokumentere, at virksomheden kan holdes inden for 400 timer i et kalenderår, og at virksomhedens indtægt ikke vil overstige 50.000 kr.

For at bevare en aktivitet som hobby i efterlønsperioden, der hidtil har været hoved- eller bibeskæftigelse, skal medlemmet være ophørt med den selvstændige virksomhed, og medlemmets hobby må ikke indeholde noget erhvervs-mæssigt element eller ske med henblik på at opnå økonomisk udbytte, dvs. indtægt.

Afgrænsningen af hobby over for selvstændig virksomhed er en konkret vurdering, der foretages på baggrund af bl.a. reglerne om optagelse i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende og reglerne om udøvelse af selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse.

Sondringen mellem hobby og selvstændig virksomhed baseres på, om aktiviteten udføres for egen regning og risiko og med det formål at opnå en økonomisk gevinst. Der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt til-

fælde, og det er derfor ikke umiddelbart muligt at fastsætte en »nedre grænse« for, om en aktivitet skal anses for hobby eller selvstændig virksomhed.

Hobbypræget aktivitet og produktion anses ikke for selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse, hvis den ikke indeholder noget erhvervsmæssigt element og den ikke har til formål at opnå økonomisk udbytte.

Rene hobby- eller fritidsaktiviteter har ingen betydning for retten til at modtage efterløn og kan derfor fortsat udføres uden begrænsning og uden fradrag i efterlønnen.

Forpagtningsafgifter medfører ikke fradrag i efterlønnen.

Efter de gældende regler om arbejdes og indtægters betydning for efterlønnens størrelse sker der ikke fradrag for arbejdsfri indtægter som f.eks. indtægt ved salg af erhvervsvirksomhed, forpagtningsindtægt, udlejningsindtægt, der ikke kan betragtes som erhvervsmæssig, eller renter.

Det er efter grundige overvejelser besluttet ikke at indføre en fradragsregel for forpagtningsindtægter i forbindelse med efterlønnsreformen.

Kombinationsforsikrede medlemmer skal også kunne anvende den fleksible efterlønnsordning og kan optjene samme rettigheder som lønmodtagere og selvstændige. Der vil blive fastsat nærmere regler om indskrænkningen af den selvstændige virksomhed for disse medlemmer, således at deres samlede beskæftigelse ved lønarbejde og selvstændig virksomhed inden overgangen til efterløn anses for at være den hidtidige hovedbeskæftigelse. Virksomheden skal kun indskrænkes, hvis det er nødvendigt for at opfylde kravene i § 74 f, stk. 1 eller 2.

Hvis et kombinationsforsikret medlem har lønarbejde i efterlønnsperioden, medfører arbejdet fradrag i efterlønnen efter de almindelige regler i forslaget. Medlemmet afskæres ikke fra at tage lønarbejde i efterlønnsperioden, uanset om medlemmet også driver selvstændig virksomhed i efterlønnsperioden. Lønarbejdet fradrages i de 962 timer, et medlem, der driver selvstændig virksomhed i efterlønnsperioden efter § 74 f, stk. 1 eller 2, vil kunne få efterløn.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokraterne, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af ud-

valget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

SF har i flere år argumenteret for forandringer i efterlønsordningen.

Efterlønnen har været alt for ufleksibel, og det har været urimeligt, at der ikke skete modregning for kapitalpension, når det skete for pensioner med løbende udbetaling.

Men i stedet for fornuftige forandringer har regeringen valgt at gennemføre forringelser, som kun i begrænset omfang giver den ønskede fleksibilitet, og som forringer vilkårene for dem, som efterlønnen i særlig grad var tænkt for.

Den efterlønsordning, som regeringen aftalte med bl.a. Venstre og Det Konservative Folkeparti, er præget af megen individualisme, og den er langt mindre solidarisk end den hidtidige ordning. Kontingenter er sat betydeligt op. Der er indført et særligt efterlønskøntingent. Der er mange ekstra begunstigelser til dem, der kan holde ud og blive på arbejdsmarkedet, mens de mennesker, som vælger at gå af, når de er 60 år, i fremtiden bliver ringere stillet. Dvs. en dårligere situation for dem, som efterlønnen i sin tid i særlig grad var beregnet for - den nedslidte SiD'er og KAD'er. Kan man holde ud, til man er 62 år, stiger ydelsen, og der modregnes ikke for kapitalpension, og kan man holde ud, til man er 65 år, får man en skattepræmie på godt 100.000 kr.

Den hidtidige efterlønsordning har været præget af en åbenlys urimelighed ved, at efterlønsmodtagere, der samtidig modtog løbende pensionsudbetaling, fik modregning i efterlønnen, mens de efterlønsmodtagere, der f.eks. havde en kapitalpension, ikke fik modregning. Denne forskelsbehandling har SF for længst sagt at der skal gøres op med.

Derfor tog SF heller ikke afstand fra regeringens forslag om, at der også skulle ske modregning i andre pensioner end pensioner med løbende udbetaling, f.eks. kapitalpensioner. Men det siger sig selv, at det er nødvendigt, at der er et bundfradrag, hvilket ikke var tilfældet i den oprindelige aftale mellem regeringen og de borgerlige partier. SF mener også, at bundfradraget kunne have været større mod, at modregnings-

procenten var lidt højere, således at mennesker med store kapitalpensioner fik en større modregning, og mennesker med mindre kapitalpensioner fik en mindre modregning.

Regeringens forslag favoriserer de mennesker, der har en meget høj timeløn, og straffer dem, der er på lav løn og gerne vil have få timers arbejde ved siden af. En forringelse i forhold til i dag, hvor man kan arbejde 200 timer om året ved siden af efterlønnen uden modregning.

At den ufleksible 200-timers-regel afskaffes er udmærket, men den måde, ordningen bliver lavet på, er meget usolidarisk og fjerner interessen hos lavtlønnede for at arbejde ved siden af efterlønnen. Det kan belyses med to eksempler.

En enig efterlønsmodtager uden privat pensionsformue, der har haft fuldtidsarbejde, indtil vedkommende bliver 60 år, vil under den hidtidige efterlønsordning kunne få 143.520 kr. i efterløn og med et arbejde i 200 timer til en timeløn på 80 kr. tjene 16.000 kr. ekstra, idet der ikke er modregning i efterlønnen. Under den nye efterlønsordning vil der ske en modregning, så den udbetalte efterløn kun bliver på 116.952 kr. Det skyldes også, at satsen sættes ned til 91 pct. i forhold til 100 pct. Det betyder, at efterlønnen det første år falder til 130.520 kr., mens modregningen i forhold til de tjente 16.000 kr. er 13.000 kr.

En enig efterlønsmodtager uden privat pensionsformue, der har haft fuldtidsarbejde, indtil vedkommende bliver 60 år, vil under den hidtidige efterlønsordning kunne få 143.520 kr. i efterløn og med et arbejde i 200 timer til en timeløn på 500 kr. tjene 100.000 kr. ekstra, idet der ikke sker modregning. Under den nye efterlønsordning vil den pågældende f.eks. godt kunne arbejde 1000 timer om året og samtidig få efterløn. Der vil til gengæld ske en modregning, men der vil stadig være 62.682 kr. i efterløn, selv om vedkommende tjener 500.000 kr. ved siden af.

Eksemplerne er selvfølgelig yderpunkter. Men de viser, at der for lavindkomstgrupperne, der arbejder nogle få timer (f.eks. 200 timer) ved siden af, bliver tale om et tab i forhold til i dag, og man vil kun have en gevinst på 3.000 kr. før skat ved at arbejde 200 timer i forhold til at lade være. Til gengæld er der gode muligheder for, at de højtlønnede kan tjene på at arbejde ved siden af efterlønnen. Og selv om en timeløn på 500 kr. er undtagelsen, er en timeløn på 300 kr. ikke usædvanlig. Og hvis en person tjener 300.000 ved at arbejde 1000 timer til en timeløn på 300

kr., behøver vedkommende vel ikke at få suppleret med 62.682 kr. i efterløn.

I stedet for den ordning, som regeringen og dens finanslovforligspartier har aftalt, skulle man have indført et bundfradrag til erstatning for 200-timers-reglen, så der ikke blev modregnet i de første 25-30.000 kr., som en efterlønsmodtager tjente ved siden af. Til gengæld skulle der være et loft over, hvor meget en person må tjene ved siden af og samtidig få efterløn, f.eks. 250.000-300.000 kr.

Et bundfradrag ville også i langt de fleste tilfælde have løst problemerne for dem, der udfører frivilligt ulønnet arbejde, og for dem, der vil skrive en bog, udstille malerier eller vil have nogle bistader at passe.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer dog for de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder, at denne lov i forhold til den hidtil gældende er en stærk forringelse af efterlønsordningen, idet der ikke i loven indføres en personlig konto for bidragyderne, som giver mulighed for tilbagebetaling af efterlønsbidraget, såfremt bidragyderen ikke ønsker at benytte sig af sin ret til efterløn.

Ministerens ændringsforslag om overførsel af bidraget til en arbejdsmarkedspensionsordning eller en - efter frit valg - anden pensionsordning er ikke tilstrækkelig til at imødekomme Dansk Folkeparti.

Dansk Folkeparti finder samtidig, at nedsættelsen af pensionsalderen fra 67 til 65 år er uacceptabel, idet den forringer og afkorter efterlønsperioden til 5 år.

Dansk Folkeparti finder endvidere, at modregning af pensionsordninger i efterlønnen er et indgreb over for mennesker, der har villet sikre alderdommen ved opsparing i forskellige pensionsordninger, som de i god tro har foretaget.

Samtidig skal Dansk Folkeparti pege på, at loven på en række områder udelukker grupper i befolkningen fra at gå på efterløn. Blandt disse er en stor gruppe af kontraktansatte med en tvungen afgangsalder på 60 år. Disse skal efter loven melde sig ledige og aktiveres af arbejdsformidlingen, hvis de ikke ønsker at gå direkte på efterløn.

Foringelserne er så store, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte lovforslagets endelige vedtagelse.

Et tredje mindretal (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Regeringen har bevidst valgt at gå bort fra en kollektiv og solidarisk ordning, som har kunnet sikre, at nedslidte mennesker og mennesker, som arbejdsmarkedet kasserer af aldersdiskriminerende årsager, har haft et forsørgelsesgrundlag. I stedet har vi fået en privat forsikringsordning. Mindretallet vil på det kraftigste tage afstand fra denne individualisering, som er i strid med grundtanken i vores velfærdssamfund.

Fremover skal den almindelige lønmodtager modregnes 68 kr. pr. arbejdstime. Med en normal timeløn på under 100 kr. giver det ikke megen gevinst. Derimod giver det bedre muligheder for højtloønnede konsulenter og lignende. Endnu er urimelig forskelsbehandling er, at arbejdsfrie indtægter som f.eks. forpagtningsindtægter og udlejningsindtægter ikke skal modregnes.

Det problem, at f.eks. forfattere ikke kan skrive bøger i deres efterlønperiode, selv om dette som regel giver en meget tvivlsom økonomisk gevinst, er ikke blevet løst.

Regeringen taler om, at reformens hensigt er at få de ældre til at vælge at blive lidt længere på arbejdsmarkedet. Fra Enhedslistens og store dele af fagbevægelsens side har man gang på gang påpeget den sociale skævhed. Store grupper på det danske arbejdsmarked er reelt tvunget til at gå på efterløn som 60-årige. Inden for de mest belastede grupper når alle desværre ikke at blive så gamle.

Arbejdsministeriets statistik bekræfter disse forskelle. For faggrupper som restaurations & bryggeriarbejdere, grafisk, træindustri og byg, offentligt ansatte (hjemmehjælpere og chauffører), NNF, SiD og HK var det mellem 50 og 72 pct. af de 60-årige, som i 1998 gik på efterløn. For de 61-årige er tallet mellem 60 og 80 pct. Modsat var tallene for ingeniører, akademikere, magistre og journalister mellem 13 og 19 pct. af de 60-årige. For de sidstnævnte er der i 65-årsalderen stadig kun omkring 50 pct., der er gået på efterløn. Hvem er det så, der får glæde af be-

lønningen for at blive længere på arbejdsmarkedet?

Tallene kan vel næppe sige klarere, hvem det er, som denne reform favoriserer. Det er dem, som i forvejen har det gode, vellønnede arbejde, og som ikke bliver slidt ned, og dem, som alligevel ville være blevet på arbejdsmarkedet. Derfor stemmer Enhedslisten imod dette lovforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *flertal* (S, V, KF, CD, RV og KRF):

1) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 a, *stk. 2*, indsættes i *1. pkt.* efter »den 31. marts 1992 til«: »mindst«.

2) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 a, *stk. 3*, indsættes i *1. pkt.* efter »den 1. juli 1999 til«: »mindst«.

3) Det under *nr. 9* foreslåede § 74 b, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Medlemmer, der opfylder betingelserne i § 74 a, bortset fra *stk. 1, nr. 6*, har ret til efter ansøgning at få udstedt et efterlønbevis af arbejdsløshedskassen.«

4) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 c, *stk. 2*, indsættes efter *1. pkt.* som nyt punktum:

»For medlemmer omfattet af § 74 a, *stk. 5*, skal ansøgningen indgives, inden medlemmet fylder 60 år.«

5) I de under *nr. 9* foreslåede § 74 f, *stk. 4, 2. pkt.*, og *stk. 6, 2. og 3. pkt.*, ændres »bruttoomsætning« til: »indtægt«, i *stk. 9, 1. pkt.*, ændres »bruttoomsætningen« til: »indtægten«, og i *stk. 9, 2. pkt.*, ændres »omsætning« til: »indtægt«.

6) Det under *nr. 9* foreslåede § 74 f, *stk. 11*, affattes således:

»*Stk. 11.* Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler om selvstændig virksomhed i efterlønperioden, herunder om definition af indtægt, jf. *stk. 4*. Der fastsættes endvidere regler om, at der kan ske opgørelse af indtægt efter virksomhedens regnskabsår i stedet for kalenderåret, og om, at ved overgang til efterløn i et kalenderår nedsættes de i *stk. 2* og *4* anførte ti-

metal og indkomstbegrænsninger forholdsmæssigt.«

Af et *mindretal* (DF):

7) Det under *nr. 9* foreslåede § 74 i, *stk. 1*, affattes således:

»Et medlems pensionsordninger medfører fradrag i efterlønnen efter reglerne i *stk. 2-9*. Dog modregnes der ikke i efterlønnen, såfremt værdien af pensionen er under 500.000 kr. For pensioner med en værdi af 500.000 kr. og derover foretages modregning, inden der foretages fradrag for arbejde m.v., jf. §§ 74 e-k.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD, RV og KRF):

8) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 i, *stk. 4, 1. pkt.*, ændres »umiddelbart før« til: »kort før og kort efter«.

Af et *mindretal* (DF):

9) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 i, *stk. 7*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Tilsvarende gælder for medlemmer i alderen 60-62 år med en pligtig afgangsalder før det 62. år.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD, RV og KRF):

10) I det under *nr. 9* foreslåede § 74 i, *stk. 7*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Det er en betingelse, at medlemmet ikke har fået udbetalt delpension efter lov om delpension.«

11) *Nr. 16* affattes således:

»16. I § 75 b, *stk. 2*, indsættes i 1. *pkt.* efter »den 31. marts 1992 til«: »mindst«, og 3. *pkt.* ophæves.«

12) Efter *nr. 17* indsættes som nyt nummer:

»01. § 75 b, *stk. 4, 1. pkt.*, affattes således:

»Et medlem, der opfylder betingelserne for ret til efterløn i *stk. 1-3*, bortset fra *stk. 1, nr. 4*, har ret til at få udstedt et efterlønsbevis af arbejdsløsheds-kassen.«

13) Efter *nr. 18* indsættes som nyt nummer:

»02. § 75 b, *stk. 9, 1. pkt.*, affattes således:

»Medlemmer, der er udtrådt af efterlønsordningen, kan ikke på ny overgå til efterløn.«

14) Efter *nr. 29* indsættes som nyt nummer:

»03. I § 77, *stk. 9*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet ligeledes regler om, at medlemmer, der betaler bidrag til efterlønsordningen, jf. *stk. 4*, og som deltager i en erhvervmæssig uddannelse, der berettiger til optagelse som medlem i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41, i nærmere angivne tilfælde efter anmodning kan fritages for betaling af bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, jf. *stk. 2 og 3*, i en periode på sammenlagt højst 5 år.«

Af et *mindretal* (DF):

15) I det under *nr. 30* foreslåede § 77 a, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »tilbagebetalt,« ordene: »hvis medlemmet ikke ønsker at benytte efterlønsordningen eller,«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD, RV og KRF):

16) Den under *nr. 30* foreslåede § 77 a affattes således:

»§77 a. Et medlem, som har indbetalt efterlønsbidrag, jf. § 77, *stk. 4*, har ret til at få bidraget tilbagebetalt, hvis medlemmet inden det fyldte 65. år får tilkendt førtidspension på grund af nedsat erhvervsevne efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning. Tilsvarende har boet efter et medlem ret til at få bidraget tilbagebetalt, hvis medlemmet dør inden det fyldte 65. år.

Stk. 2. Et medlem, som har indbetalt efterlønsbidrag, har ret til det indbetalte bidrag, hvis medlemmet inden det fyldte 65. år anmoder herom og skriftligt fravælger muligheden for at modtage efterløn. Hvis medlemmet ikke er fyldt 60 år, er det en betingelse, at bidraget overføres til en pensionsordning som led i et ansættelsesforhold omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1, bortset fra § 2, nr. 3, eller, hvis medlemmet ikke er omfattet af en sådan ordning eller der ikke kan indbetales til en sådan ordning, til en bestående eller nyoprettet privattegnet pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1. Bidraget kan endvidere overføres til en tilsvarende udenlandsk pensionsordning. Hvis medlemmet er fyldt 60 år, udbetales beløbet kontant.

Stk. 3. Hvis en person, som har fravalgt muligheden for at modtage efterløn, ikke har anmodet om overførsel til en pensionsordning senest 6 år efter, at den pågældende er ophørt med at indbetale efterlønsbidrag, skal arbejdsløsheds-kassen overføre registreringen af det indbetalte bidrag til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, som efter påkrav tilbagebetaler bidraget, dog tidligst ved pågældendes fyldte 60. år. Retten til at få tilbagebetalt efterlønsbidrag bortfalder ved pågældendes fyldte 66. år.

Stk. 4. For en person, som er ophørt med at indbetale efterlønsbidrag uden at have fravalgt muligheden for at modtage efterløn, finder bestemmelsen i stk. 3 tilsvarende anvendelse. Hvis et medlem ved senere indbetaling af efterlønsbidrag kan opfylde betingelsen for ret til efterløn, jf. § 74 a, stk. 1, nr. 3, kan registreringen af tidligere indbetalt efterlønsbidrag efter anmodning tilbageføres til medlemmets arbejdsløsheds-kasse.

Stk. 5. Tilbagebetalingsbeløbet udgør det antal indbetalte dagpengesatser efter §§ 47 og 70, som medlemmet har indbetalt som efterlønsbidrag, jf. § 77, stk. 4. Ved tilbagebetalingen gælder § 49 A, stk. 2-9, i pensionsbeskatningsloven.

Stk. 6. Beløbet efter stk. 5 fratrækkes 5 dagpengesatser, jf. §§ 47 og 70, for hver uge, der er udbetalt efterløn til medlemmet.

Stk. 7. Tilbagebetalingsbeløbet opgøres på grundlag af dagpengenes størrelse på tilbagebetalingstidspunktet eller på det tidspunkt, hvor beløbet overføres til en pensionsordning.

Stk. 8. Aftaler om overdragelse af retten til indbetalte efterlønsbidrag er ugyldige, ligesom indbetalte bidrag ikke kan gøres til genstand for retsforfølgning.

Stk. 9. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler om tilbagebetaling af efterlønsbidrag efter denne bestemmelse. Der kan herunder fastsættes regler om, at direktøren i ganske særlige tilfælde, hvor medlemmet uden egen skyld mister retten til at overgå til efterløn, kan give tilladelse til, at efterlønsbidraget tilbagebetales. Der kan endvidere fastsættes regler om, at direktøren i ganske særlige tilfælde kan se bort fra aldersgrænsen på 66 år i stk. 3.«

Til § 3

17) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 17, stk. 2, 3 pkt., ændres »der er optaget i en arbejdsløsheds-kasse i henhold til § 41, stk. 1, nr. 3, litra b, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.« til: »der har gennemført en uddannelse, som berettiger til optagelse i en arbejdsløsheds-kasse«.

Til § 4

18) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. juli 1999, jf. dog stk. 2-4.«

19) I *stk. 2* ændres »efter sammenlagt 6 måneders ledighed« til: »for ledige over 60 år«.

20) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* § 1, nr. 01, og § 3, nr. 2 og 3, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra den 1. januar 1999. § 3, nr. 01, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra den 8. april 1999.«

21) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Uanset stk. 1 kan opgørelsen af et medlems pensionsordninger og fradrag for pension, jf. § 74 i, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, i en overgangsperiode frem til og med den 31. marts 2000 foretages på baggrund af erklæring fra medlemmet om pensionsordningernes værdi. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom, herunder om skriftlig dokumentation om pensionsordningerne fra pengeinstitutter, livsforsikrings-selskaber og pensionskasser m.v.«

Ny paragraf

22) Efter § 6 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

Personer, der er fyldt 35 år, kan indtil den 30. september 1999 melde sig ind i en arbejdsløsheds-kasse med virkning fra den 1. april 1999 eller senere, hvis de også indbetaler efterlønsbidrag for den samme periode. Betingelserne for optagelse i en arbejdsløsheds-kasse, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 41, skal være opfyldt på det tidspunkt, optagelsen har virkning fra.«

Bet. o. lovf. vedr. arbejdsløshedsforsikring m.v.

Bemærkninger

Til nr. 6

Til nr. 1 og 2

Med ændringsforslagene præciseres det, at henholdsvis medlemsbidrag og efterlønsbidrag vil skulle indbetales ud over det fyldte 60. år, hvis anciennitetskravet på henholdsvis mindst 10 år inden for de sidste 15 år og 20 år inden for de sidste 25 år ikke vil kunne opfyldes ved medlemmets 60. år.

Til nr. 3 og 12

Det foreslås, at det ikke skal være en betingelse for at få udstedt et efterlønsbevis, at medlemmet har bopæl i Danmark. Alle øvrige betingelser for efterløn, herunder medlemskab i en dansk arbejdsløshedskasse, skal fortsat være opfyldt.

Til nr. 4

Medlemmer, der er omfattet af reglen i den foreslåede § 74 a, stk. 5, og som har ret til efterløn, selv om dagpengereetten er ophørt, vil ikke kunne indgive ansøgning om efterløn inden dagpengerettens udløb. Det foreslås derfor, at disse medlemmer skal indgive ansøgningen inden det fyldte 60. år.

Til nr. 5

Aftalen mellem regeringen, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti om den ny efterlønsordning indebærer, at selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse i efterlønsperioden skal holdes inden for 400 timer pr. år, og at virksomhedens bruttoindtægt ikke må overstige 50.000 kr. pr. år. Det fremgår ikke af aftalen, hvad der skal forstås ved bruttoindtægt. I lovforslaget er anvendt begrebet »bruttoomsætning«.

Det foreslås, at grænsen for den økonomiske aktivitet i virksomheden defineres som »indtægten«. Herved skal i denne sammenhæng forstås virksomhedens indtægter, inkl. eventuelt tilskud, fratrukket virksomhedens vareforbrug, svarende til det regnskabsmæssige begreb »dækningsbidrag 1«.

Det foreslås, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om grænsen for den økonomiske aktivitet ved selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse i efterlønsperioden.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 5. Det er ikke muligt at periodisere dækningsbidrag, og det er derfor nødvendigt at fastsætte regler om, at der kan ske opgørelse af indtægt efter virksomhedens regnskabsår i stedet for kalenderåret. Forslaget indebærer, at medlemmernes årlige efterlønskrævninger ikke vil skulle afleveres ved kalenderårets udgang, men ved regnskabsårets udgang.

Til nr. 7

Det foreslås, at der ikke skal modregnes for pensioner, såfremt værdien af denne er under 500.000 kr.

Til nr. 8

I forslaget til § 74 i, stk. 1, i lovforslagets § 1, nr. 9, er det forudsat, at arbejdsløsheds-kassen til brug for beregningen af fradrag for pension skal foretage en opgørelse af værdien umiddelbart før medlemmets fyldte 60. år af et medlems pensionsordninger på baggrund af oplysninger, som de pensionskasser m.v. og myndigheder, der forvalter pensionsordningerne, får pligt til at indberette til Told og Skat efter nærmere regler fastsat i medfør af § 74 i, stk. 4. Det er her foreslået, at pensionskasserne m.v. skal indberette værdien umiddelbart før medlemmets fyldte 60. år. Efter bestemmelsen bemyndiges skatteministeren til at fastsætte de nærmere regler efter aftale med arbejdsministeren, herunder om tidspunktet for indberetningen.

For at medlemmet og arbejdsløsheds-kassen kan have de nødvendige oplysninger umiddelbart inden medlemmets fyldte 60. år, foreslås det, at indberetningen skal ske såvel kort før som kort efter medlemmets fyldte 60. år. Det vil i skatteministerens bekendtgørelse blive fastsat, at indberetningen fra pensionskasserne m.v. skal ske pr. udgangen af måneden efter medlemmets fyldte 59½ år. For at kunne kontrollere, at der ikke efter skæringsdatoen er foretaget ekstraordinære indbetalinger eller oprettet nye ordninger, foreslås det endvidere, at der også skal indberettes ved udgangen af måneden efter medlemmets fyldte 60. år. Medlemmet vil endvidere få pligt til over for arbejdsløsheds-kassen at oplyse, om der er foretaget indbetalinger eller oprettet nye ordninger efter skæringsdatoen. Der vil dog kunne fastsættes en bagatelgrænse, således

at der alene skal oplyses om indbetalte beløb over den fastsatte grænse, og således at der alene skal foretages en efterregulering af pensionsfradraget, hvis der er indbetalt beløb herudover.

Til nr. 9

Det foreslås, at medlemmer, som har en pligtig afgangsalder på f.eks. 60 år, i perioden, indtil de bliver 62 år, stilles, som var de 62 år.

Til nr. 10

Ved en fejl fremgik det ikke af bestemmelsen, at det er en betingelse for at blive omfattet af de lempeligere regler om pensionsfradrag i § 74 i, stk. 7, at medlemmet ikke har fået udbetalt delpension efter lov om delpension. Der henvises til de tilsvarende betingelser i forslagene til § 74 j, stk. 5, og § 74 k, stk. 1.

Til nr. 11

Der henvises til bemærkningerne til nr. 1 og 2.

Til nr. 13

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 14

Det foreslås, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen bemyndiges til at fastsætte regler om, at voksne under uddannelse fritages for betaling af det almindelige bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, hvis de betaler efterlønsbidrag.

Forslaget har det arbejdsmarkedspolitiske sigte økonomisk at tilskynde »voksne« medlemmer uden uddannelse til at tage en erhvervsmæssig uddannelse. Efter de tidligere regler ville medlemmer under uddannelse normalt udmelde sig af kassen for at spare efterlønsbidraget for efter uddannelsen at blive optaget som nyuddannet. Efter indførelse af det særlige efterlønsbidrag, kan en udmeldelse betyde, at retten til efterløn fortabes. På den anden side kan betaling af såvel arbejdsløshedsforsikringsbidrag som efterlønsbidrag være en økonomisk belastning under uddannelsen, hvor medlemmets levestandard ned sættes, f.eks. fordi medlemmets forsørgelsesgrundlag er SU, lærlinge- eller elevløn.

Forslaget åbner mulighed for, at efterlønsmuligheden bevares gennem fortsat medlemskab og indbetaling af efterlønsbidrag i uddannelsesperioder.

Det forudsættes, at målgruppen for de medlemmer, der kan opnå kontingentfritagelse i henhold til forslaget, afgrænses i overensstemmelse hermed i de regler, der fastsættes af direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen.

Det vil således i de nærmere regler blive stillet som betingelse, at medlemmet under uddannelsen ikke har en løn, der overstiger lønniveauet for elever/voksenlærlinge. Det forudsættes således, at medlemmet under uddannelsen ikke har en normal lønindtægt, men medlemmet vil kunne opnå kontingentfritagelse, selv om pågældende har indtægter fra praktikarbejde m.v.

Det vil endvidere blive stillet som betingelse, at medlemmet har dagpengeret optjent på grundlag af beskæftigelse ved uddannelsens påbegyndelse, hvorved målgruppen, der kan opnå kontingentfritagelse, ikke omfatter medlemmer, der har opnået dagpengeret på grund af en tidligere erhvervsmæssig uddannelse.

Det forudsættes, at medlemmer, der har fået kontingentfritagelse efter denne bestemmelse, ikke vil have ret til ydelser fra arbejdsløsheds-kassen i fritagelsesperioden. Dette vil fremgå af de regler, der fastsættes af direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen.

Det bemærkes, at voksenlærlinge, som er en særlig arbejdsmarkedspolitisk målgruppe, allerede har kontingentfritagelse efter de administrativt fastsatte regler. Det forudsættes, at voksenlærlinge bevarer denne ret, dog således at den gøres betinget af betaling af efterlønsbidrag.

Til nr. 15

Et medlem, der ikke ønsker at benytte efterlønsordningen, skal altid have ret til at få bidraget tilbage.

Til nr. 16

Ad stk. 1

I lovforslagets § 1, nr. 30, foreslås det, at efterlønsbidraget tilbagebetales til et medlem eller til medlemmets bo, hvis medlemmet tilkendes førtidspension eller dør inden det fyldte 65. år og medlemmet ikke har fået udbetalt efterløn for et antal uger, der svarer til det indbetalte efterlønsbidrag. Tilbagebetaling kan med andre ord ske, når et medlem uforskyldt udelukkes fra at benytte efterlønsordningen. Ved tilbagebetalingen betales der en afgift på 30 pct. efter pensionsbeskatningsloven.

Det er derimod efter lovforslaget ikke muligt at få tilbagebetalt efterlønsbidraget i andre tilfælde, f.eks. hvis man fortryder tilvalg af efterlønsmuligheden eller man af andre grunde ikke har mulighed for at udnytte muligheden. Der er heller ikke umiddelbart ret til at få bidraget tilbagebetalt, hvis ordningen ændres.

For at skabe den størst mulige sikkerhed om ordningen og for at give det enkelte medlem størst mulig tryghed i forbindelse med til- eller fravalg af betaling af efterlønsbidrag foreslås det at give det enkelte medlem en ubetinget ret til at få efterlønsbidraget tilbagebetalt, hvis medlemmet ikke længere ønsker at bevare muligheden for at gå på efterløn. Retten bortfalder kun, hvis der er udbetalt efterløn for et antal uger, der modsvare det indbetalte bidrag.

Forslaget tager udgangspunkt i, at efterlønsbidraget er opsparing til en tilbagebækningsordning, hvorfor det foreslås, at det tilbagebetalte bidrag bindes i en pensionsordning ved, at det overføres til en arbejdsmarkedspensionsordning eller subsidiært til en anden pensionsordning.

Forslaget skønnes at have ubetydelige økonomiske konsekvenser inden for den kommende 4-årige periode.

Ordningen vil være forbundet med øget administration for såvel arbejdsløshedskasserne som Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Ad stk. 2

Det foreslås, at et medlem ud over de i stk. 1 nævnte situationer får en ubetinget ret til at få indbetalte bidrag tilbage. Et medlem kan således på et hvilket som helst tidspunkt fravælge muligheden for at gå på efterløn og få det indbetalte beløb tilbage. Det er en betingelse, at det indbetalte bidrag overføres til en arbejdsmarkedspensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1, bortset fra ATP. Hvis medlemmet ikke er omfattet af en sådan ordning, eller hvis der ikke kan foretages indskud af engangsbeløb på ordningen, kan bidraget overføres til en anden pensionsordning, som medlemmet allerede selv har oprettet eller opretter.

Der kan være tale om en pensionsordning med løbende udbetaling, herunder en livrente omfattet af pensionsbeskatningslovens § 2. Der kan også være tale om en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed omfattet af pensionsbeskatningslovens § 8 eller § 11 A (ratepension)

eller en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed omfattet af pensionsbeskatningslovens § 10 eller § 12 (kapitalpension).

Overførsel af de tilbagebetalte bidrag har ikke virkning for medlemmets indkomstopgørelse. I det af skatteministeren fremsatte forslag - L 178 - er det foreslået, at bidrag til efterlønsordningen er fradragsberettigede ved opgørelse af den skattepligtige indkomst. Skatteministeren vil stille et ændringsforslag til ovennævnte lovforslag, der fastslår, at overførsel af de tilbagebetalte bidrag til en pensionsordning skattemæssigt skal behandles på samme måde som overførsel af en kapitalpensionsordning til en anden pensionsordning. Det indebærer, at overførslen ikke medfører yderligere fradrag, og at der ikke skal betales 30 pct. i afgift.

Når bidraget er overført til en pensionsordning, sker udbetalinger efter de for pensionsordningen almindeligt gældende regler, herunder reglerne om ophævelse af ordningen m.v.

Ved udbetaling fra en pensionsordning inden indtræden af en pensionsbegivenhed, normalt det fyldte 60. år, skal der betales en afgift på 60 pct. efter pensionsbeskatningsloven.

Ved udbetaling fra en kapitalpension ved indtræden af en pensionsbegivenhed skal der betales en afgift på 40 pct.

Ved udbetaling fra en pensionsordning med løbende udbetalinger og ved udbetaling fra en ratepension sker der beskatning som personlig indkomst.

Der kan også indbetales på tilsvarende udenlandske pensionsordninger. Her vil der inden overførslen blive fratrukket en afgift på 60 pct. efter pensionsbeskatningsloven svarende til den afgift, der betales, når en fradragsberettiget pensionsordning overføres til en ikke-fradragsberettiget pensionsordning. Dette fremgår af det af skatteministeren stillede ændringsforslag til L 178, jf. ovenfor.

Hvis medlemmet er fyldt 60 år ved anmodningen om tilbagebetaling, udbetales beløbet kontant. I disse tilfælde sker der beskatning som personlig indkomst.

Når medlemmet skriftligt har fravalgt muligheden for at modtage efterløn, vil bidragsperioden ikke kunne medregnes til opfyldelse af anciennitetskravet for ret til efterløn. Det betyder, at man kun kan opnå ret til efterløn, hvis man kan opfylde anciennitetskravet på ny.

Ad stk. 3

Af administrative grunde foreslås det, at anmodning om overførsel af efterlønsbidraget til en pensionsordning skal indgives til arbejdsløsheds-kassen senest 6 år efter, at medlemmet eller det tidligere medlem er ophørt med at indbetale efterlønsbidrag. Hvis der ikke er anmodet om overførsel til en pensionsordning inden 6 år, overføres registreringen til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, som herefter kan udbetale bidraget efter påkrav fra det fyldte 60. år. I disse tilfælde sker der beskatning som personlig indkomst. Bidrag, som ikke er krævet udbetalt inden medlemmets/det tidligere medlems fyldte 66. år, tilfalder statskassen. Det forudsættes, at arbejdsløsheds-kasserne orienterer medlemmet om dets rettigheder.

Hvis medlemmet dør eller tilkendes førtidspension inden det fyldte 65. år, tilbagebetales bidragene efter reglerne i stk. 1.

Der vil med hjemmel i stk. 9, 1. pkt., bl.a. blive fastsat regler om registrering af indbetalte medlemsbidrag for medlemmer, der ophører med at betale bidrag, uden at der samtidig sker overførsel til en pensionsordning.

Ad stk. 4

Det foreslås, at også medlemmer/tidligere medlemmer, der ikke positivt fravælger muligheden for at gå på efterløn, men som blot ophører med at betale, bevarer retten til at få bidraget tilbagebetalt. Det forudsættes, at a-kassen i de tilfælde, hvor et medlem ophører med at betale efterlønsbidrag, vejleder medlemmet om, at indbetalte bidrag skal overføres til en pensionsordning, hvis medlemmet ved ophør med betaling samtidig positivt vil fravælge efterlønsmuligheden. Hvis der ikke er anmodet om overførsel inden 6 år, overføres registreringen af indbetalte bidrag til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, som herefter kan udbetale bidragene efter påkrav fra det fyldte 60. år. I disse tilfælde sker der beskatning som personlig indkomst. Bidrag, som ikke er krævet tilbagebetalt inden medlemmets/det tidligere medlems fyldte 66. år, tilfalder statskassen.

Ved fastsættelse af de nærmere regler skal der tages højde for muligheden for at efterbetale efterlønsbidrag for medlemsperioder i et andet EØS-land. Det foreslås derfor, at efterlønsbidrag, der er registreret i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, skal kunne tilbageføres til

registrering i en a-kasse, hvis medlemmet ønsker at sammenlægge bidragsperioder efter reglerne herom.

Ad stk. 5

Det foreslås, at der indsættes en henvisning til de relevante bestemmelser i pensionsbeskatningsloven.

Ad stk. 7

Det foreslås, at tilbagebetalingsbeløbet opgøres på grundlag af dagpengenes størrelse på det tidspunkt, hvor beløbet overføres til en pensionsordning. Herved sker der automatisk en regulering af de indbetalte bidrag i den periode, hvor bidragene er registreret i kassen eller i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Ad stk. 8

Med den foreslåede bestemmelse præciseres det, at retten til indbetalte efterlønsbidrag ikke kan overdrages til andre, og at de ikke kan gøres til genstand for retsforfølgning.

Ad stk. 9

Det foreslås, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte regler om, at der i ganske særlige tilfælde kan ses bort fra aldersgrænsen på 66 år i stk. 3, således at tilbagebetaling også kan ske efter det 66. år.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 30.

Til nr. 17

Efter den gældende bestemmelse, der blev indsat i loven ved 3. fase af arbejdsmarkedsreformen, og som trådte i kraft den 1. januar 1999, er det alene de ledige med en kompetencegivende uddannelse, der er optaget i en a-kasse på grundlag af uddannelsen, der, således som § 17, stk. 2, er formuleret, kan få uddannelsesgodtgørelse med 82 pct. Ledige, der er optaget i en a-kasse på grundlag af arbejde og derefter har taget en kompetencegivende uddannelse, vil alene været berettiget til uddannelsesgodtgørelse med 50 pct. af højeste dagpenge.

Med formuleringen af bestemmelsen i § 17, stk. 2, er der således blevet tale om en utilsigtet forskelsbehandling af unge under 25 år med en kompetencegivende uddannelse, der er omfattet af ungeindsatsen i § 32 c, afhængig af, om de er

optaget i en a-kasse på grundlag af uddannelsen eller på grundlag af tidligere arbejde.

Ændringsforslaget vil betyde, at alle unge med en kompetencegivende uddannelse vil få uddannelsesgodtgørelse med 82 pct. af højeste dagpenge, hvis de får tilbud om uddannelse.

Til nr. 18

Det er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 19

Der er tale om en redaktionel ændring, der skal tydeliggøre, at ret og pligt til aktivering for ledige over 60 år alene omfatter medlemmer, der fylder 60 år og påbegynder en dagpengeperiode den 1. juli 1999 eller senere, jf. bemærkningerne i lovforslaget til § 4. Ledige, der har påbegyndt en ledighedsperiode før den 1. juli 1999, har således ikke pligt til aktivering efter det fyldte 60. år.

Til nr. 20

Det foreslås, at ændringsforslaget i nr. 12 får virkning fra 1. januar 1999, da ændringen vedrører reglerne om efterlønbevis i den gældende efterlønssordning, der trådte i kraft den 1. januar 1999.

Unge ledige under 25 år med en kompetencegivende uddannelse vil efter de ny regler om aktivering tidligst skulle i aktivering 6 måneder efter den 8. oktober 1998, dvs. den 8. april 1999. Det foreslås derfor, at ændringsforslaget i nr. 17 får virkning fra 8. april 1999.

Til nr. 21

I forslaget til § 74 i i lovforslagets § 1, nr. 9, er det forudsat, at arbejdsløsheds-kassen til brug for beregningen af fradrag for pension skal foretage en opgørelse af værdien umiddelbart før medlemmets fyldte 60. år over et medlems pensionsordninger på baggrund af oplysninger, som de pensionskasser m.v. og myndigheder, der forvalter oplysningerne, får pligt til at indberette til Told og Skat efter nærmere regler fastsat i med-

før af § 74 i, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til nr. 4. Da det må forudses, at det ikke vil være teknisk muligt at få indberetningerne til at foreligge ved det 60. år for medlemmer, der fylder 60 år inden den 31. marts 2000, foreslås det, at opgørelsen og fradraget i en overgangsperiode kan foretages på baggrund af oplysninger om pensionsordningerne fra medlemmet selv. Det foreslås endvidere, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om administrationen i overgangsperioden, herunder om fornøden skriftlig dokumentation om pensionsordningerne m.v. fra pensionskasserne m.v.

Til nr. 22

Det fremgår af § 75 b, stk. 2, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., at medlemmer, der er fyldt 40 år den 1. april 1999, skal have indbetalt efterlønnsbidrag fra den 1. april 1999 for at kunne overgå til efterløn. Det fremgår endvidere af lovforslagets § 1, nr. 9, jf. § 74 a, stk. 3, at et medlem, der er fyldt 35 år den 1. juli 1999, skal have indbetalt medlems- og efterlønnsbidrag fra den 1. juli 1999 for at kunne overgå til efterløn.

I Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse om betaling af medlemsbidrag til en arbejdsløsheds-kasse er der fastsat en overgangsordning, der giver medlemmer mulighed for frem til den 30. september 1999 at tilmelde sig efterlønssordningen med tilbagevirkende kraft fra den 1. april 1999 eller senere. Det foreslås, at der tilsvarende gives personer over 35 år, der ønsker at tilmelde sig efterlønssordningen, og som ikke er medlem af en arbejdsløsheds-kasse den 1. april 1999 eller senere, mulighed for frem til den 30. september 1999 at melde sig ind i en arbejdsløsheds-kasse med virkning fra den 1. april 1999 eller senere, således at de kan blive omfattet af efterlønssordningen.

Det er en forudsætning, at betingelserne for optagelse i en arbejdsløsheds-kasse, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 41, er til stede på det tidspunkt, optagelsen skal have virkning fra.

Carsten Hansen (S) Poul Erik Dyrlund (S) fmd. Bjarne Laustsen (S) Jytte Madsen (S)
Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) nfmd. Susanne Clemensen (CD)
Anders Samuelsen (RV) Jette Gottlieb (EL) Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V)
Henning Urup (V) Jens Vibjerg (V) Knud Erik Kirkegaard (KF) Bendt Bendtsen (KF)
Mogens Andreasen (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå og en henvendelse fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd

Spørgsmål nr. 26:

Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne for modregning i efterlønnen for følgende typer af frivilligt ulønnet arbejde:

- a) fodboldtræner
- b) formand i idrætsforeninger
- c) sekretær i idrætsforening
- d) kasserer i idrætsforening
- e) opkridning af fodboldbaner
- f) cafeteriaassistance
- g) hjælp til afholdelse af kræmmermarked, byfester o.l.
- h) buskørsel
- i) lederarbejde i forbindelse med idrætsforeningers deltagelse i turneringer, der indebærer overnatninger
- j) stævneansvarlig

Ministeren bedes ligeledes redegøre for, om det har betydning for modregningen, hvorvidt andre i lignende stillinger modtager omkostningsgodtgørelse/betaling.

Svar:

Det er ikke muligt generelt at vurdere, om en aktivitet som f.eks. fodboldtræner eller buskørsel vil medføre fradrag i efterlønnen i den nye efterlønsordning.

Om den pågældende aktivitet efter arbejdsløshedsforsikringslovens regler betragtes som almindeligt arbejde, frivilligt ulønnet arbejde eller som en fritidsaktivitet må nødvendigvis vurderes konkret, hvor flere forhold kan spille ind, herunder f.eks. om aktiviteten indgår som element i en større sammenhæng, der generelt set har til formål at opnå økonomisk udbytte.

Betragtes en aktivitet som frivilligt ulønnet arbejde eller en fritidsaktivitet efter arbejdsløshedsforsikringslovens regler, har den ingen betydning for efterlønnen.

I den nye efterlønsordning vil en efterlønsmodtager ifølge forslaget til § 74 e, stk. 1, kunne have lønarbejde uden begrænsning mod fradrag time for time i efterlønnen. De nærmere regler om, hvilken betydning arbejde i efterlønsperioden skal have for efterlønnens størrelse, fastsæt-

tes ifølge lovforslaget efter forhandling med Landsarbejdsrådet.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den nævnte regel om fradrag omfatter såvel lønnet som ulønnet arbejde, dvs. alt arbejde, der enten medfører indtægt eller efter sin art almindeligvis medfører indtægt.

Det fremgår også af bemærkningerne, at der vil gælde samme regler om ret til at udføre frivilligt ulønnet arbejde som på dagpengeområdet. Det fremgår endelig, at reglerne herom tænkes lempet i forhold til de regler, vi har i dag.

Reglerne om frivilligt ulønnet arbejde er i dag således, at en aktivitet som udgangspunkt ikke medfører fradrag i efterlønnen, hvis aktiviteten i den pågældende organisation, forening eller lignende helt eller i det væsentligste er baseret på frivillig, ulønnet medvirken i hele forløbet, og aktiviteten ikke har karakter af lønnet arbejde eller har forbindelse med privat erhvervsvirksomhed.

Ved lønnet arbejde forstås i denne sammenhæng arbejde, for hvilket der enten ydes løn, eller som vedrører funktioner, der i sådanne organisationer, foreninger eller lignende i almindelighed udføres af lønnede medarbejdere.

Muligheden gælder ikke aktiviteter, som udføres i statsligt, amtskommunalt eller kommunalt regi.

Reglerne tænkes lempet således, at der foretages en udvidelse af retten til at udføre frivilligt, ulønnet arbejde inden for det sociale og humanitære område. Dette skal gælde, uanset hvordan organisationen er finansieret. Det er nævnt i bemærkningerne, at der fortsat skal lægges vægt på, at udvidelsen ikke må begrænse arbejdsudbudet.

Reglerne fastsættes i bekendtgørelsesform efter forhandling med Landsarbejdsrådet.

Det bemærkes endelig, at rene fritidsaktiviteter ikke er omfattet af reglen om arbejde. Det indebærer, at fritidsaktiviteter ikke medfører fradrag i efterlønnen.

I den gældende efterlønsordning er fritidsaktiviteter som udgangspunkt aktiviteter, som efter

deres karakter ikke kan udbydes som arbejde, og som ikke aflønnes.

Aktiviteter inden for frivilligt idrætsarbejde m.v. betragtes ofte som en fritidsaktivitet. Det forudsættes, at organisationen/foreningen udelukkende anvender ulønnet medhjælp til den pågældende beskæftigelse, og at beskæftigelse af denne art normalt er ulønnet.

Visse aktiviteter - f.eks. formand for en idrætsforening - må i øvrigt i visse situationer betragtes som hverv, og er dermed heller ikke omfattet af reglerne om »arbejde«.

Spørgsmål 38:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 10. marts 1999 fra FTF, jf. L 174 - bilag 35.

Svar:

Med finanslovsaftalen har regeringen sikret en bred tilslutning til efterlønsordningen i Folketinget. Det har ikke mindst været vigtigt for regeringen at sikre, at de, der har behov for at kunne trække sig tilbage som 60-årige, fortsat har mulighed for det.

Den nye ordning giver en konkret økonomisk tilskyndelse til, at ældre bliver længere på arbejdsmarkedet, hvilket er til gavn for hele samfundet, og ikke kun for de ældre, der vælger at blive. Samtidig er det også kun medlemmer med høje pensionsopsparinger, der vil blive ramt af de nye regler for pensionsfradrag.

Herudover kan jeg oplyse, at jeg som nævnt i mit svar på spørgsmål nr. 24 har bedt det seniorpolitiske initiativudvalg, hvor arbejdsmarkedets parter er repræsenteret, om at foretage en gennemgang og vurdering af de seniorpolitiske aftaler, der er på arbejdsmarkedet.

Jeg har specielt bedt om en vurdering af de aftaler om en lavere pligtig afgangsalder end den almindelige pensionsalder, som findes inden for det offentlige område.

Initiativudvalgets afrapportering til mig skal foreligge i dette forår.

Henvendelse fra FTF:

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1218 København K.

10.3. 1999

171

JEFR/kiak

Lovforslag nr. L 174 – Lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring, lov om seniorydelse og lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (fleksibel efterløn m.v.)

Lønmodtagersiden i Landsarbejdsrådet har i sit høringssvar på lovforslag nr. 174 om den ny efterlønsordning i sine generelle bemærkninger peget på, at modregningen af pension for de 60-62-årige efterlønsmodtagere er urimelig hård for de lønmodtagere, der ikke har en reel mulighed for at udskyde tilbagetrækningstidspunktet, f.eks. på grund af ledighed, tvungen afgangsalder eller fysisk og psykisk nedslidning

Problemerne vedr. tvungen tilbagetrækning og modregning i efterlønnen for pensioner er særlig markant for de grupper på arbejdsmarkedet, der har en pligtig afgangsalder ved det 60. år, og som ubetinget må påregne at forlade arbejdsmarkedet. Det er således ikke reelt muligt for en 60-årig, der har haft en langvarig forudgående beskæftigelse inden for et meget specifikt område, og som er tvunget til at gå af som 60-årig, at opnå beskæftigelse i de 3.120 timer, der kræves for at undgå modregning af de opsparede pensioner i efterlønnen.

Problemstillingen vedrørende pligtig afgangsalder findes først og fremmest inden for forsvarret. Således har Centralforeningen for Stampedersonel, der omfatter ansatte inden for hæren, flyvevåbnet og søværnet, ca. 8.000 medlemmer, der ved den pligtige afgang som 60-årig vil blive ramt af de nye modregningsregler. Med eksempelvis en kapitalpension på 1 mio. kr. vil der ske en modregning i efterlønsperioden på 120.000 kr. Uden at have et reelt valg sker der dermed en kraftig økonomisk forringelse af disse gruppers vilkår i forbindelse med tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet.

FTF skal på den baggrund på vegne af Centralforeningen for Stampedersonel anmode om foretræde for Arbejdsmarkedsudvalget med henblik på, at foreningen mundtligt over for udvalgets medlemmer kan fremlægge argumentation for den urimelige modregning af opsparede pensioner i efterlønnen for personer med pligtig afgangsalder som 60-årig.

Med venlig hilsen
Anker Christoffersen
formand

Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 2:

I forlængelse af Justitsministeriets notat om efterlønnen og grundlovens § 73 anmodes om en besvarelse af følgende spørgsmål vedrørende forskellige mere eller mindre vidtgående ændringer af efterlønsordningen:

- a) Vil en ændring af efterlønnen, hvor efterlønsalderen hæves til 62 år, indebære, at en person, der har indbetalt til efterlønnen, kan påberåbe sig grundlovens § 73?
- b) Vil en ændring af efterlønnen, hvor efterlønsalderen hæves til 63 år, indebære, at en person, der har indbetalt til efterlønnen, kan påberåbe sig grundlovens § 73?
- c) Vil en ændring af efterlønnen, hvor efterlønsalderen hæves til 64 år, indebære, at en person, der har indbetalt til efterlønnen, kan påberåbe sig grundlovens § 73?
- d) Vil en ændring af efterlønnen, hvor folkepensionsalderen sættes ned til 64 år, indebære, at en person, der har indbetalt til efterlønnen, kan påberåbe sig grundlovens § 73?
- e) Vil en ændring af efterlønnen, hvor der også sker en modregning i kapitalpension, selv om den pågældende først går på efterløn som 63-årig, indebære, at den pågældende, der har indbetalt til efterlønnen, kan påberåbe sig grundlovens § 73?

Svar:

1. Den fremtidige efterlønsordning.

1.1. Ændringsloven.

Reglerne om bidrag til efterlønsordningen er indeholdt i den gældende § 77 i lov om arbejdsløshedsforsikring (indsat ved lov nr. 1000 af 23. december 1998 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om seniorydelse). Bestemmelserne i stk. 1 og 4 har følgende ordlyd:

»§77. Medlemsbidraget omfatter et obligatorisk bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, jf. stk. 2 og 3, et frivilligt bidrag til efterlønsordningen, jf. stk. 4, et administrationsbidrag, jf. stk. 6, samt

et bidrag til finansiering af indbetalinger til ATP, jf. stk. 7.

...

Stk. 4. Bidraget til efterlønsordningen udgør på årsbasis 7 gange dagpengenes størrelse, jf. §§ 47 og 70. Bidraget udgør dog 4 gange dagpengenes størrelse i 1999 og 6 gange dagpengenes størrelse i 2000. Bidraget opkræves af alle medlemmer, jf. dog stk. 5, som ikke skriftligt har tilkendegivet, at de ønsker at fravælge bidraget.«

Bestemmelserne træder i kraft den 1. april 1999, jf. ændringslovens § 3.

Arbejdsministeriet har oplyst, at det samlede efterlønsbidrag ved et fuldtidsforsikret medlems fulde indbetaling udgør 96.600 kr. i 1999-niveau.

1.2. Lovforslaget.

Arbejdsministeren har den 5. februar 1999 fremsat et forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om om seniorydelse og lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik (L 174).

Det fremgår heraf, at et medlem af en a-kasse, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere, har ret til efterløn efter forslaget til nye bestemmelser i arbejdsløshedsforsikringslovens §§ 74 a-l.

Efterlønnen udgør maksimalt 91 pct. af højeste dagpengesats for medlemmer, der overgår til efterløn inden det fyldte 62. år. For medlemmer, der går på efterløn på et senere tidspunkt, udbetales fuld individuel dagpengesats. Der henvises til forslaget til en ny § 74 j i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Arbejdsministeriet har oplyst, at et fuldtidsforsikret medlem, der overgår til efterløn inden det fyldte 62. år, højst kan få udbetalt 130.603 kr. om året i 1999-niveau svarende til i alt 653.016 kr. Et fuldtidsforsikret medlem, der overgår til efterløn efter det fyldte 62. år, kan højst få udbetalt 143.520 kr. pr. år i 1999-niveau. Medlemmet vil således i alt modtage 430.560 kr., hvis medlemmet får efterløn fra det 62. år til det 65. år.

For medlemmer, der overgår til efterløn inden for de første 2 år efter, at de har fået efterlønsbeviset, sker der fradrag i efterlønnen for alle pen-

sionsordninger, herunder kapitalpensioner, jf. forslaget til en ny § 74 i. For medlemmer, som overgår til efterløn på et senere tidspunkt, og som har arbejdet i en vis periode, vil der alene ske fradrag for udbetalte pensioner, der er led i et ansættelsesforhold, jf. § 74 i, stk. 7.

Et medlem, som tidligst overgår til efterløn mindst 2 år efter, at efterlønsbeviset har virkning, og som fortsætter på arbejdsmarkedet, kan optjene ret til en skattefri præmie, når medlemmet fylder 65 år eller afgår ved døden, jf. forslaget til en ny § 74 k i arbejdsløshedsforsikringsloven. Præmien udgør i 1999-niveau 8.600 kr. for hver 481 timer, medlemmet har arbejdet. Den maksimale skattefri præmie, der kan optjenes, udgør således 103.000 kr.

1.3. Spørgsmålet om tilbagebetaling.

Der er hverken i ændringsloven eller i lovforslaget (L 174) angivet, om et medlem af en a-kasse vil have ret til tilbagebetaling af det frivilligt indbetalte bidrag, hvis der gennemføres ændringer i efterlønsordningen.

Forarbejderne til ændringsloven eller bemærkningerne til lovforslaget indeholder heller ikke oplysninger herom.

2. Justitsministeriets notits om grundlovsbeskyttelsen af frivilligt indbetalte efterlønsbidrag.

2.1. Retten til tilbagebetaling.

I Justitsministeriets notits af 2. februar 1999 redegøres bl.a. for, om et a-kasse-medlem har ret til at få tilbagebetalt det efterlønsbidrag, som medlemmet frivilligt har indbetalt, hvis efterlønsordningen afskaffes.

Det følger af notitsen, at spørgsmålet om tilbagebetaling - i mangel af en lovregulering heraf i forbindelse med indførelsen af de nye regler om efterløn - må bero på andre retlige overvejelser.

I disse overvejelser indgår, at efterlønsbidraget stammer fra medlemmet, at indbetaling af bidraget er frivilligt, at bidraget udgør en ikke ubetydelig del af den samlede forventede efterløn, og at beløbet således kan anskues som en modydelse fra bidragsbetalerens side for at blive omfattet af efterlønsordningen.

Navnlig under hensyn hertil antages det i notitsen, at et medlem, der frivilligt har indbetalt efterlønsbidrag, vil have ret til at få det indbetal-

te bidrag tilbage, hvis efterlønsordningen afskaffes.

2.2. Grundlovsbeskyttelsen.

I notitsen redegøres endvidere for, om den ret til tilbagebetaling, der er beskrevet i pkt. 2.1 ovenfor, nyder beskyttelse efter grundlovens § 73 mod ekspropriative indgreb.

Efter grundlovens § 73 er det en betingelse herfor, at retten til tilbagebetaling kan karakteriseres som en »ejendomsret«.

I notitsen anføres det, at retten til tilbagebetaling må anses for at være en »ejendomsret«, og at retten derfor nyder beskyttelse efter grundlovens § 73 mod ekspropriative indgreb.

Der er i vurderingen heraf lagt vægt på de grunde, som er anført til støtte for, at medlemmet har ret til tilbagebetaling af det frivilligt indbetalte efterlønsbidrag, hvis efterlønsordningen afskaffes, jf. pkt. 2.1 ovenfor.

Der henvises i øvrigt til notitsens pkt. 3.1. Her er angivet en højesteretsdom (Ugeskrift for Retsvæsen 1929, side 239), hvoraf fremgår, at en lovbestemt nedsættelse af invaliderentens størrelse ikke udgjorde ekspropriation. I præmisserne til landsrettens dom, som Højesteret tiltrådte i henhold til grundene, er det i den forbindelse udtrykkeligt anført, at den præmie, som de forsikrede betalte, kun afgav forsikringsmæssigt grundlag for »en ringe Del af Renten, medens Resten skyldes Tilskudene«.

I den statsretlige litteratur, der er angivet i notitsen, er det endvidere - med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt en person har ret til at få en pensionsydelse fra det offentlige - anført, at der i vurderingen heraf indgår, om pensionsydelsen er finansieret af den pågældende selv.

2.3. Spørgsmålet om ekspropriation.

I notitsen redegøres ikke nærmere for, i hvilket omfang det vil udgøre ekspropriation, hvis Folketinget - i forbindelse med en eventuel afskaffelse af efterlønsordningen - gør indgreb i medlemmets ret til at få det indbetalte efterlønsbidrag tilbage.

Det skyldes, at vurderingen beror på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed. Af betydning for udøvelsen af dette skøn er navnlig grundelsen for indgrebet, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, samt indgrebets intensitet. Der henvises til notitsens pkt. 3.2.

En sådan vurdering må derfor ske på det tidspunkt, hvor det er aktuelt at foretage indgrebet, og hvor de nærmere omstændigheder, som indgrebet foretages under, er kendt.

Det følger imidlertid af notitsen, at et indgreb, hvorefter medlemmets ret til tilbagebetaling af det frivilligt indbetalte bidrag bortfalder, hvis efterlønsordningen afskaffes, efter Justitsministeriets opfattelse må antages at udgøre ekspropriation.

Dette betyder - som det populært siges til sidst i notitsen - at det indbetalte bidrag ikke »er tabt for medlemmet«.

3. De rejste spørgsmål.

3.1. Justitsministeriet har forstået underspørgsmålene a)-e) således, at det ønskes vurderet, om det vil udgøre ekspropriation efter grundlovens § 73, hvis efterlønsordningen ændres på den måde, der er angivet i underspørgsmålene, og det i den forbindelse bestemmes, at medlemmerne ikke har ret til at få det frivilligt indbetalte bidrag tilbage.

Spørgsmålet er med andre ord, om en sådan ændring af efterlønsordningen udgør et ekspropriativt indgreb i medlemmernes ret til at få det frivilligt indbetalte bidrag tilbage.

Dette spørgsmål er alene relevant, hvis det må antages, at den nævnte ændring af efterlønsordningen vil udløse ret for medlemmerne til at kræve tilbagebetaling, således at ændringen kan siges at udgøre et indgreb i denne ret.

Vurderingen af, om der vil være ret til tilbagebetaling, må som udgangspunkt afhænge af (en fortolkning af) den lovgivning, som efterlønsordningen bygger på. Denne lovgivning er endnu ikke tilvejebragt, idet arbejdsministeren som nævnt ovenfor i pkt. 1 for nylig har fremsat forslag til ændring af arbejdsløshedsforsikringsloven m.v. (L 174).

Under hensyn hertil finder Justitsministeriet ikke at burde udtale sig nærmere om spørgsmålet.

3.2. Efter Justitsministeriets opfattelse må det antages, at retten til tilbagebetaling i givet fald vil udgøre en »ejendomsret«, der nyder beskyttelse efter grundlovens § 73. Herom henvises til pkt. 2.2 ovenfor.

Vurderingen af, om et indgreb i retten til tilbagebetaling vil udgøre ekspropriation, beror herefter - som nævnt i pkt. 2.3 - på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed.

En sådan vurdering må efter Justitsministeriets opfattelse ske på det tidspunkt, hvor det er aktuelt at foretage indgrebet, og hvor de nærmere omstændigheder, som indgrebet foretages under, er kendt.

Af betydning for udøvelsen af dette skøn vil navnlig være begrundelsen for indgrebet, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, samt indgrebets intensitet, herunder om efterlønnen til det pågældende medlem under den ændrede ordning vil overstige værdien af de frivillige indbetalinger af efterlønsbidrag.

Bilag 3

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 7:

Hvordan vil følgende personer være stillet under den nuværende efterlønsordning i forhold til den nye efterlønsordning (lovforslaget):

- a) en efterlønsmodtager, som ikke har lønnet arbejde, men som arbejder frivilligt og ulønnet et sted, hvor der også er ansat lønnet arbejdskraft, f.eks. i et krisecenter, en cafe for psykisk syge, i Kirkens Korshær m.v.
- b) en efterlønsmodtager, der ønsker at skrive en bog, male et maleri, udstille malerier, der allerede er malet, på en maleriudstilling
- c) en efterlønsmodtager, der fritidsfisker for f.eks. 15.000 kr. årligt.

Svar:

Ad a)

En efterlønsmodtager vil i såvel den nuværende som den nye efterlønsordning kunne udføre aktiviteter, som i den pågældende organisation, forening eller lignende helt eller i det væsentligste er baseret på frivillig, ulønnet medvirken i hele forløbet. Aktiviteten må dog ikke have karakter af lønnet arbejde eller udøvelse af selvstændig virksomhed.

I den nuværende efterlønsordning eksisterer denne mulighed ikke for aktiviteter, som udføres i offentligt regi. Reglerne tænkes imidlertid lempet således, at der foretages en udvidelse af retten til at udføre frivilligt ulønnet arbejde inden for det sociale og humanitære område. Dette skal gælde, uanset hvorledes organisationen er finansieret.

Hvis den konkrete aktivitet derimod anses for arbejde, dvs. i denne sammenhæng arbejde, for hvilket der enten ydes løn, eller som vedrører funktioner, der i sådanne organisationer, foreninger eller lignende i almindelighed udføres af lønnede medarbejdere, vil aktiviteten fortsat være begrænset af 200-timers-reglen i den nuværende efterlønsordning. I den nye ordning - eller for medlemmer på den gamle ordning, som vælger at arbejde fleksibelt i resten af efterlønsperioden - vil den medføre fradrag i efterlønnen time for time.

Ad b)

Hvis aktiviteten ikke sker med salg for øje, og så længe aktiviteten i øvrigt ikke har karakter af selvstændig virksomhed, er det tilladt at udfolde sig kreativt uden nogen form for begrænsninger på efterløn.

Det afhænger af en konkret vurdering, om de nævnte aktiviteter kan anses som en enkeltstående opgave, der har karakter af selvstændig virksomhed, eller som en egentlig bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed.

En enkeltstående opgave, der har karakter af selvstændig virksomhed, er begrænset af 200-timers-reglen i den nuværende efterlønsordning. I den nye ordning - og for medlemmer på den gamle ordning, som vælger at arbejde fleksibelt i resten af efterlønsperioden - vil den medføre fradrag i efterlønnen time for time.

Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter indstilling fra arbejdsløhedskassen give tilladelse til, at et medlem viderefører eller påbegynder en bibeskæftigelse ved selvstændig kunstnerisk virksomhed i efterlønsperioden.

Efter den nugældende ordning er tilladelsen betinget af, at virksomheden alene er baseret på medlemmets egen arbejdskraft, og at medlemmet har sandsynliggjort, at virksomheden ikke nødvendiggør en samlet arbejdsindsats på mere end 200 timer årligt eller det tilladte timetal i overgangsåret.

I den nye ordning - eller for medlemmer på den gamle ordning, som vælger at arbejde fleksibelt i resten af efterlønsperioden - vil tilladelsen være betinget af, at medlemmet sandsynliggør, at arbejdstiden i virksomheden kan holdes under 400 timer pr. år. Bruttoomsætningen, dvs. bruttosalg for moms, må ikke overstige 50.000 kr. pr. år.

Ad c)

En efterlønsmodtager, der fritidsfisker for f.eks. 15.000 kr. årligt, vil som udgangspunkt skulle anses for at udøve en bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed. Der henvises til svaret på spørgsmål b.

Spørgsmål nr. 8:

Der ønskes en fremskrivning af tallene i tabellerne (1-6) for pension/ATP i de følgende år - dvs. efter det 67. år - ud fra den forudsætning, som ligger i tabellerne, at der trækkes af pension og ATP fra det 65. år, og forudsætningen om gennemsnitlig levealder.

Svar:

I det følgende er for hvert af de 6 eksempler i bilaget til lovforslaget angivet pension/ATP for det 67. år (pension/ATP er identisk for hvert år fra det 67. år og frem) for hhv. ny efterlønsordning og gammel efterlønsordning. Bemærk, at det forudsættes, at udbetalingen af ATP under ny efterlønsordning startes ved 65 år mod 67 år under gammel efterlønsordning:

Eksempel 1:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 56.880 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 68.600 kr.

Eksempel 2:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 14.880 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 18.600 kr.

Eksempel 3:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 18.400 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 23.000 kr.

Eksempel 4:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 56.880 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 68.600 kr.

Eksempel 5:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 56.880 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 68.600 kr.

Eksempel 6:

Ny efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 56.880 kr.
Gammel efterlønsordning, pension/ATP fra det 67. år: ..... 68.600 kr.

Spørgsmål nr. 10:

Hvordan er følgende personer stillet under henholdsvis gældende efterlønsordning og under ny efterløn (lovforslaget)

- Arbejder 200 timer om året til en timeløn på 80 kr. i timen.
- Arbejder 200 timer om året til en timeløn på 300 kr. i timen.
- Arbejder 200 timer om året til en timeløn på 500 kr. i timen.
- Arbejder 500 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 80 kr. i timen.
- Arbejder 500 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 300 kr. i timen.

- Arbejder 500 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 500 kr. i timen.
- Arbejder 1000 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 80 kr. i timen.
- Arbejder 1000 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 300 kr. i timen.
- Arbejder 1000 timer om året (i den gl. ordning dog 200 timer) til en timeløn på 500 kr. i timen.

Svar:

For at belyse, hvordan personerne er stillet i den nye efterlønsordning i forhold til gældende ordning, er der taget udgangspunkt i personer,

der overgår til efterløn som 60-årige, og hvis arbejdsmæssige og civilstandsmæssige situation er følgende:

Enlig uden privat pensionsformue. Berettiget til maksimale dagpenge. Ved overgang til efterløn ses på 2 situationer, fra beskæftigelse og fra 2½ års ledighed. Dette har betydning for efterlønnen i den gamle ordning. Det forudsættes, at lønarbejdet opretholdes til det fyldte 67. år.

Der ses alene på forskelle i bruttoindkomster.

Eksempel-nummereringen henviser til nummereringen i spørgsmålet.

Eksempel a) b) og c). Jf. vedlagte beregningsoversigter.

Lønarbejde i 200 timer i både gammel og ny efterlønsordning til 3 forskellige timelønninger, 80 kr., 300 kr. og 500 kr.

Bemærkninger:

Alle bliver ringere stillet. Det fremgår, at timelønnen ingen betydning har for efterlønsydelsen i ny ordning, hvilket skyldes at modregningen er baseret på timefradrag.

Eksempel d) e) og f). Jf. vedlagte beregningsoversigter.

Lønarbejde i 200 timer i gammel ordning og 500 timer i den nye ordning. Tre forskellige timelønninger, 80 kr., 300 kr. og 500 kr.

Bemærkninger:

Næsten alle bliver bedre stillet i den nye ordning end i den gamle. Personer, der kommer fra beskæftigelse med en timeløn på 80 kr., vil være ringere stillet de 3 første år.

Eksempel g) h) og i). Jf. vedlagte beregningsoversigter.

Lønarbejde i 200 timer i gammel ordning og 1000 timer i den nye ordning. Tre forskellige timelønninger, 80 kr., 300 kr. og 500 kr.

Bemærkninger:

Næsten alle bliver bedre stillet i den nye ordning end i den gamle. Personer, der kommer fra beskæftigelse med en timeløn på 80 kr., vil være ringere stillet de 3 første år.

Eksempel a)

Enlig uden privat pensionsformue

Lønarbejde indtil det 67. år

Timeløn 80 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	159.520	159.520	146.650	133.780	133.780	133.780	133.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	116.952	116.952	116.952	116.952	116.952	0	0
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	0	0	0	0	0	0	0
Folkepension						95.640	95.640
ATP-pension						14.880	14.880
BRUTTOindkomst	132.952	132.952	132.952	132.952	132.952	126.520	126.520
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	-26.568	-26.568	-13.698	-828	-828	-7.260	-7.260
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	-828	-828	-828	-828	-828	-7.260	-7.260

Bilag til bet. o. lovf. vedr. arbejdsløshedsforsikring m.v.

Eksempel b)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 300 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	203.520	203.520	190.650	177.780	177.780	177.780	177.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	116.952	116.952	116.952	116.952	116.952	0	0
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	0	0	0	0	0	0	0
Folkepension						88.320	88.320
ATP-pension						14.880	14.880
BRUTTOindkomst	176.952	176.952	176.952	176.952	176.952	163.200	163.200
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	-26.568	-26.568	-13.698	-828	-828	-14.580	-14.580
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	-828	-828	-828	-828	-828	-14.580	-14.580

Eksempel c)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 500 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	243.520	243.520	230.650	217.780	217.780	217.780	217.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	116.952	116.952	116.952	116.952	116.952	0	0
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	0	0	0	0	0	0	0
Folkepension						77.400	77.400
ATP-pension						14.880	14.880
BRUTTOindkomst	216.952	216.952	216.952	216.952	216.952	192.280	192.280
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	-26.568	-26.568	-13.698	-828	-828	-25.500	-25.500
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	-828	-828	-828	-828	-828	-25.500	-25.500

Eksempel d)

Enlig uden privat pensionsformue

Lønarbejde indtil det 67. år

Timeløn 80 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	159.520	159.520	146.650	133.780	133.780	133.780	133.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	96.601	96.601	96.601	96.601	96.601	0	0
Lønindkomst (500 timer)	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-2.160	-2.160	-2.160	-2.160	-2.160	-2.160	-2.160
Folkepension						92.700	92.700
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	134.441	134.441	134.441	134.441	134.441	148.940	148.940
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	-25.079	-25.079	-12.209	661	661	15.160	15.160
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	661	661	661	661	661	15.160	15.160

Eksempel e)

Enlig uden privat pensionsformue

Lønarbejde indtil det 67. år

Timeløn 300 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	203.520	203.520	190.650	177.780	177.780	177.780	177.780

B. Fra 2½ års ledighed

Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780

Ny efterlønsordning**C. Fra beskæftigelse eller ledighed**

Efterløn	96.601	96.601	96.601	96.601	96.601	0	0
Lønindkomst (500 timer)	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100
Folkepension						62.676	62.676
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	238.501	238.501	238.501	238.501	238.501	222.976	222.976

Forskelle

Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	34.981	34.981	47.851	60.721	60.721	45.196	45.196
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	60.721	60.721	60.721	60.721	60.721	45.196	45.196

Eksempel f)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 500 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønssordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	243.520	243.520	230.650	217.780	217.780	217.780	217.780

B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780

Ny efterlønssordning

C. Fra beskæftigelse eller ledighed

Efterløn	96.601	96.601	96.601	96.601	96.601	0	0
Lønindkomst (500 timer)	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Folkepension						41.004	41.004
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	333.101	333.101	333.101	333.101	333.101	295.904	295.404

Forskelle

Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	89.581	89.581	102.451	115.321	115.321	78.124	78.124
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	115.321	115.321	115.321	115.321	115.321	78.124	78.124

Eksempel g)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 80 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	159.520	159.520	146.650	133.780	133.780	133.780	133.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
BRUTTOindkomst	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780	133.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	62.682	62.682	62.682	62.682	62.682	0	0
Lønindkomst (1000 timer)	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-5.760	-5.760	-5.760	-5.760	-5.760	-5.760	-5.760
Folkepension						81.780	81.780
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	136.922	136.922	136.922	136.922	136.922	174.420	174.420
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	-22.598	-22.598	-9.728	3.142	3.142	40.640	40.640
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	3.142	3.142	3.142	3.142	3.142	40.640	40.640

Eksempel h)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 300 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	203.520	203.520	190.650	177.780	177.780	177.780	177.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
BRUTTOindkomst	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780	177.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	62.682	62.682	62.682	62.682	62.682	0	0
Lønindkomst (1000 timer)	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600
Folkepension						27.360	27.360
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	341.082	341.082	341.082	341.082	341.082	324.160	324.160
Forskelle							
Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	137.562	137.562	150.432	163.302	163.302	146.380	146.380
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	163.302	163.302	163.302	163.302	163.302	146.380	146.380

Eksempel i)

Enlig uden privat pensionsformue
Lønarbejde indtil det 67. år
Timeløn 500 kr.

	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
Gammel efterlønsordning							
A. Fra beskæftigelse							
Efterløn	143.520	143.520	130.650	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	243.520	243.520	230.650	217.780	217.780	217.780	217.780
B. Fra 2½ års ledighed							
Efterløn	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780	117.780
Lønindkomst (200 timer)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
BRUTTOindkomst	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780	217.780
Ny efterlønsordning							
C. Fra beskæftigelse eller ledighed							
Efterløn	62.682	62.682	62.682	62.682	62.682	0	0
Lønindkomst (1000 timer)	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
AM-bidrag (ud over 200 timer)	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
Folkepension						0	0
ATP-pension						18.400	18.400
BRUTTOindkomst	526.682	526.682	526.682	526.682	526.682	482.400	482.400

Forskelle

Ny ordn. – gammel (fra beskæftigelse)	283.162	283.162	296.032	308.902	308.902	264.620	264.620
Ny ordn. – gammel (fra ledighed)	308.902	308.902	308.902	308.902	308.902	264.620	264.620

Spørgsmål nr. 46:

I forlængelse af svaret på spørgsmål 8, jf. L 174 - bilag 25, ønskes fremskrivningen også foretaget efter det 67. år til det tidspunkt, som er forudsætningen om en gennemsnitsalder.

Svar:

Idet der henvises til svaret på spørgsmål 8 af 19. februar, skal det bemærkes, at der er tale om livsvarige ydelser. Personen i eksemplerne modtager derfor beløbet fra det 67. år og til pågældendes død.

Det skal oplyses, at der ikke i lovgivningen er specificeret forudsætninger om anvendelse af en bestemt gennemsnitlig levealder i forbindelse med beregningen af pensioner.

Beregningen af arbejdsmarkedspension er typisk baseret på et fælles beregningsgrundlag vedrørende blandt andet dødelighed (G82) som anvendes af forsikringsbranchen.

Beregningen af ATP adskiller sig dog fra G82-grundlaget, men ATP-pensionen nedsættes på aktuarmæssigt grundlag med 10 pct. pr. år, hvis man ønsker tidligere udbetaling.

Det kan endvidere oplyses, at middellevetiden ifølge Danmarks Statistik (1995-1996) for en 60-årig er 19,6 år, for en 65-årig 15,9 år og for en 67-årig 14,6 år.

Spørgsmål nr. 63:

I forlængelse af svarene på spørgsmål 8 og 46, jf. L 174 - bilag 25 og 64, der uddyber tabellerne

i lovforslaget, bedes foretaget en supplerende beregning af ændringen i rådighedsbeløbet i den forventede restlevetid efter det 67. år.

Svar:

I det følgende er for hvert af de 6 eksempler i bilaget til lovforslaget angivet rådighedsbeløb for det 67. år (rådighedsbeløbet er identisk for hvert år fra det 67. år og frem) for hhv. ny efterlønsordning og gammel efterlønsordning. Bemærk at det forudsættes, at udbetalingen af ATP og arbejdsmarkedspension under ny efterlønsordning startes ved 65 år mod 67 år under gammel efterlønsordning:

Eksempel 1:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 123.305 kr.
Ejer..... 104.525 kr.
Gammel efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 126.340 kr.
Ejer..... 109.588 kr.

Eksempel 2:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 106.578 kr.
Ejer..... 82.674 kr.
Gammel efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 108.161 kr.
Ejer..... 84.701 kr.

Eksempel 3:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 139.430 kr.
Ejer..... 130.778 kr.
Gammel efterlønsordning, Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 140.558 kr.
Ejer..... 132.578 kr.

Eksempel 4:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 79.366 kr.
Ejer..... 79.366 kr.

Gammel efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 86.269 kr.
Ejer..... 86.269 kr.

Eksempel 5:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 102.983 kr.
Ejer..... 96.631 kr.
Gammel efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 108.872 kr.
Ejer..... 103.754 kr.

Eksempel 6:

Ny efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 103.694 kr.
Ejer..... 95.204 kr.
Gammel efterlønsordning,
Rådighedsbeløb fra det 67. år og frem:
Lejer..... 109.407 kr.
Ejer..... 102.267 kr.

Spørgsmål nr. 59:

Hvilken procedure skal en efterlønsmodtager og vedkommendes a-kasse følge, hvis efterlønsmodtageren påtænker at skrive en bog, f.eks. sine erindringer, male et maleri, udstille billeder, som tidligere er malet m.v.?

Spørgsmål nr. 64:

I forlængelse af tidligere svar bedes ministeren præcisere, i hvilket omfang og under hvilke omstændigheder efterlønsmodtagere må skrive bøger, udstille malerier, fiske fisk m.v. med eventuel modregning i efterlønnen, og i hvilket omfang og under hvilke omstændigheder efterlønsmodtagere må udføre frivilligt arbejde med evt. modregning i efterlønnen.

Svar:

Rene hobby- eller fritidsaktiviteter har ingen betydning for retten til at modtage efterløn og kan derfor fortsat udføres uden begrænsning og uden fradrag i efterlønnen. I disse tilfælde skal efterlønsmodtageren intet foretage sig i forhold til a-kassen.

Er der tale om, at efterlønsmodtageren ønsker at påbegynde en selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, vil han være omfattet af regler-

ne i forslaget § 74 f, stk. 4, hvorefter direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan give tilladelse til påbegyndelse af selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, hvis medlemmet sandsynliggør, at arbejdstiden i virksomheden kan holdes under 400 timer om året. Arbejdet med virksomheden vil dog medføre fradrag allerede fra første time, og efter forslaget må virksomhedens bruttoomsætning ikke overstige 50.000 kr. om året. Jeg kan dog oplyse, at jeg netop har fremsat et ændringsforslag, hvor det foreslås, at bruttoomsætning ændres til »indtægt«, der i denne sammenhæng skal forstås som virksomhedens indtægter, inkl. evt. tilskud, - fratrukket virksomhedens vareforbrug, svarende til det regnskabsmæssige begreb »dækningsbidrag 1«.

Sondringen mellem hobby og selvstændig virksomhed baseres på, om aktiviteten udføres for egen regning og risiko og med det formål at opnå en økonomisk gevinst. En efterlønsmodtager, der er i tvivl om, om en aktivitet må anses for selvstændig virksomhed, bør rette henvendelse til sin arbejdsløshedskasse.

De nærmere regler om, hvorledes der søges om tilladelsen, vil fremgå af den bekendtgørelse om selvstændig virksomhed samtidig med efterløn, som skal udarbejdes i forbindelse med lovens vedtagelse.

Jeg kan dog oplyse, at efter de gældende regler for selvstændig virksomhed i højst 200 timer om året i efterlønsperioden skal ansøgningen indsendes gennem arbejdsløsheds-kassen til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen med en indstilling fra arbejdsløsheds-kassen. Jeg forventer, at denne praksis videreføres.

Om muligheden for at udføre ulønnet frivilligt arbejde kan jeg indledningsvis henvise til mit svar på spørgsmål 26, herunder min redegørelse

for de gældende regler og om afgrænsningen af henholdsvis fritidsaktiviteter, almindeligt arbejde og frivilligt ulønnet arbejde i arbejdsløshedsforsikringslovens forstand.

Som også nævnt i mit tidligere svar tænkes reglerne om deltagelse i frivilligt, ulønnet arbejde lempet.

Reglerne skal fastsættes i bekendtgørelsesform efter forhandling med Landsarbejdsrådet i forbindelse med vedtagelsen af dette lovforslag.

Der vil ikke ske nogen begrænsning i forhold til, hvad man må udføre af frivilligt arbejde uden fradrag i dag. Dette kan fortsat udføres uden fradrag i et ubegrænset antal timer.

Videre forudsættes det, at den begrænsning i de gældende regler, hvorefter det frivillige arbejde ikke kan udføres uden fradrag i offentligt regi, fjernes, således som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

For yderligere at imødekomme behovet for en styrkelse af det frivillige arbejde vil der blive åbnet mulighed for, at man kan udføre frivilligt, ulønnet arbejde inden for det sociale og humanitære område mv. i 4 timer om ugen uden fradrag, selv om det efter sin art kunne udbydes som lønarbejde. Dette er en væsentlig udvidelse i forhold til de gældende regler, jf. mit svar på spørgsmål 26.

Begrundelsen for at indlægge en timebegrænsning er, at det må vurderes, at arbejde, hvis omfang ligger under grænsen på 4 timer, ikke ville kunne udbydes som almindeligt lønarbejde.

Ulønnet arbejde ud over de 4 timer, som må betragtes som almindeligt arbejde, og altså ikke kan henføres til reglerne om frivilligt, ulønnet arbejde, der kan udføres uden begrænsning, vil medføre fradrag time for time.